Key2Teach:

Via relatie naar gedrag

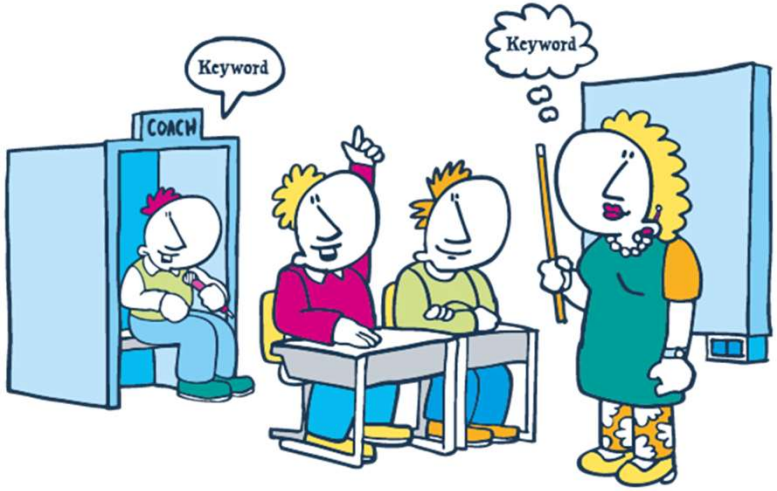

15 februari 2024

Kirsten Hoogendijk, orthopedagoog en onderzoeker Yulius Onderwijs

Programma 15 feb 2024

Gedrags-
problemen

Belang van
leerkracht-
leerling-
relatie

Inzicht in
de relatie

Key2Teach

Conclusies

Doelen van dit uur:

- Inzicht in het belang van leerkracht-leerling relatie voor moeilijk (verstaanbaar) gedrag van leerlingen
- Kennismaken met Key2Teach methodiek
- Resultaten vanuit onderzoek naar de effecten van Key2Teach

Casus uit de klas...

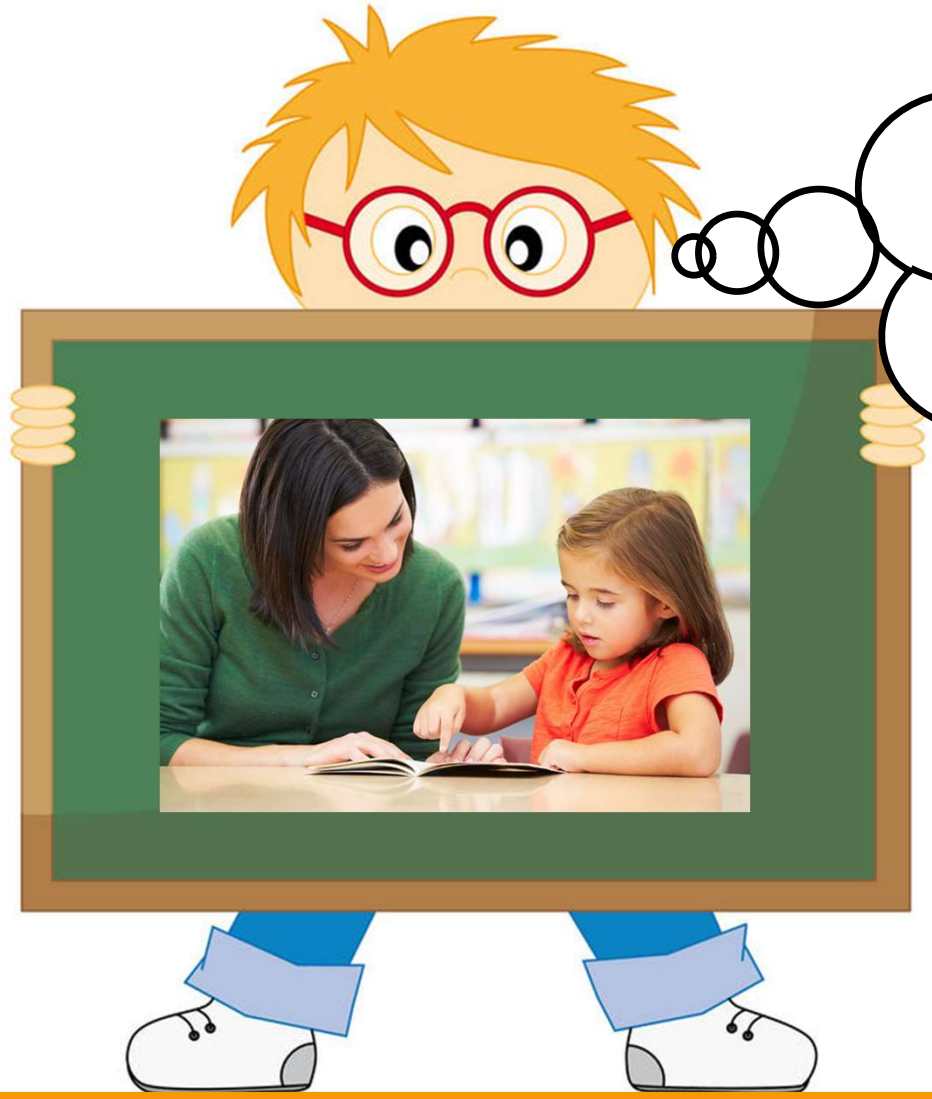

Denk aan een situatie waarbij er door leerlinggedrag in de klas een lastige situatie ontstond voor de leerkracht. Bespreek dit in duo's (anoniem) met je buurman/buurvrouw

‘Moeilijk’ gedrag in de klas

Ongunstig of negatief voor de leerling, de klas en de leerkracht

Gevoelens van handelingsverlegenheid bij de leerkracht

Kan verschillen per leerkracht

Typen 'Moeilijk' gedrag

dwars of brutaal gedrag

druk, impulsief gedrag

slechte werkhouding

weinig motivatie

vormen van agressie

Aandachts problemen

Veen & Steenhoven, 2014; Tick & Van der Brink, 2020

Gevolgen ‘moeilijk’ gedrag

Leerling

- Niet optimaal profiteren van de schoolomgeving
- Blijvende (gedrags)problemen/-stoornissen
- Problemen op latere leeftijd

Klas

- Negatieve invloed op prestaties en welbevinden van medeleerlingen
- Versterkt moeilijk gedrag bij andere leerlingen
- Negatief klassenklimaat

Leerkracht

- Stress en emotionele uitputting

Aloe et al., 2014; Buyse et al., 2009; Cornelius-White, 2007; Doumen et al., 2008; Endedijk et al., 2022; Kosir & Tement, 2014; Mashburn et al., 2006; Mikami et al., 2012; Roorda et al., 2013; Spilt et al., 2011; Stipek & Miles, 2008

Hoe kunnen we dit moeilijke, complexe gedrag ombuigen??

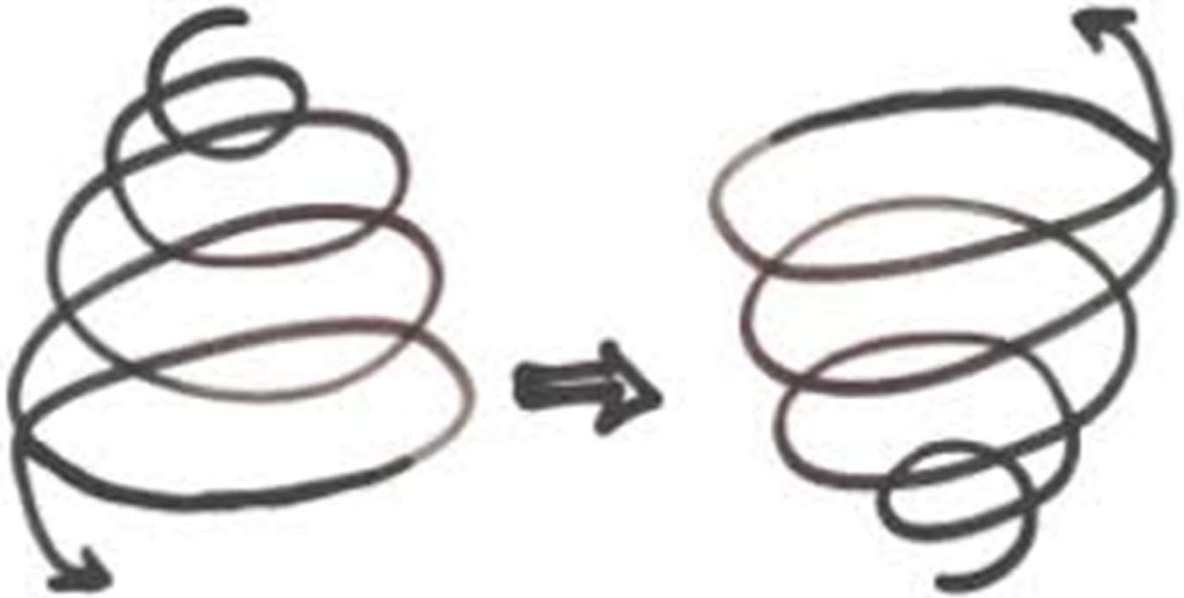

Door een goede leerkracht-leerling relatie op te bouwen!

…maar die relatie staat ook onder druk door de gedragsproblemen

(Buyse et al., 2009; Cornelius-White, 2007; Doumen et al., 2008; Pianta et al., 2003; Roorda et al., 2013).

Wat is een goede leerkracht-leerling relatie eigenlijk?

Wat is een relatie?

(conceptual model of dyadic teacher-student relationship; Pianta, 1999)

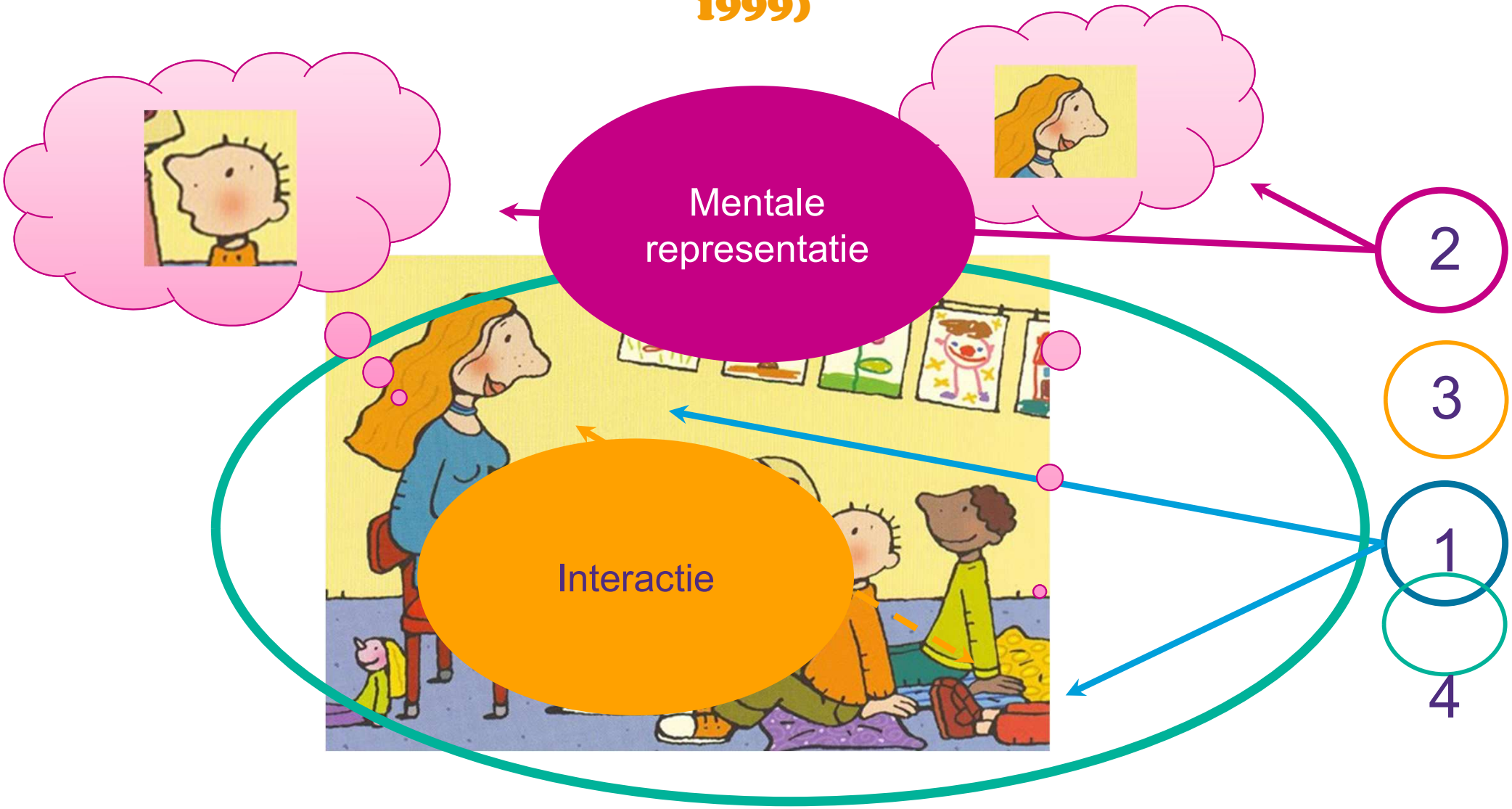

Relatiemodel (Pianta, 1999)

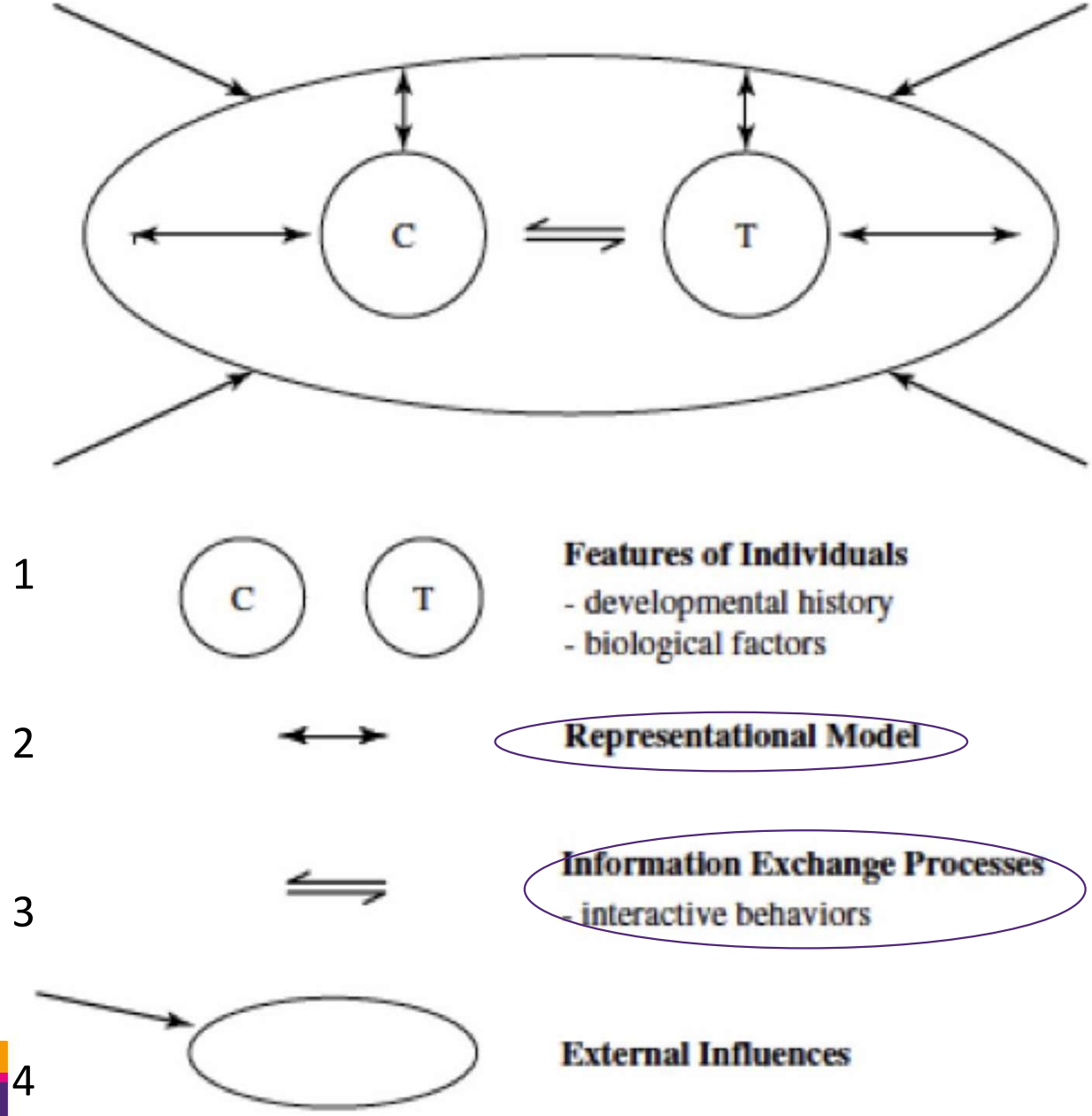

Dus: je kunt *elementen* van de relatie meten en verbeteren

Hoe kun je een leerkracht-leerling relatie verbeteren?

- Component 2: mentale beeld van de relatie
  - Middels: reflectie

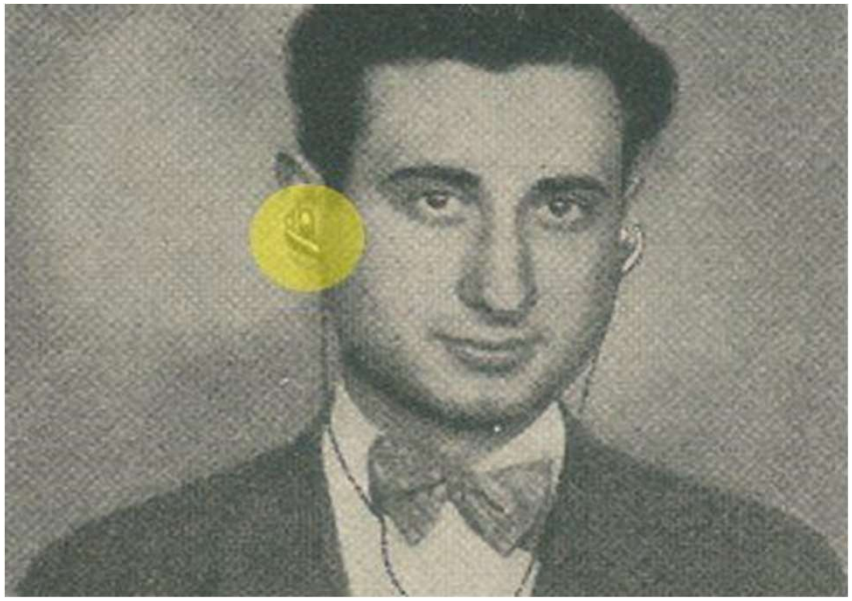

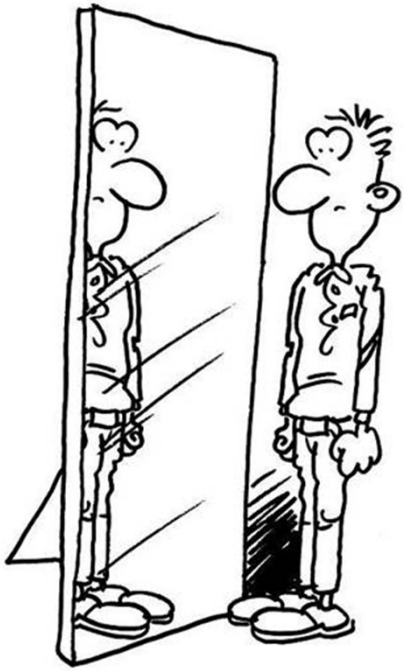

- Component 3: interactievaardigheden verbeteren
  - Middels: coaching

Key2Teach; combinatie van coachingsmethoden

- Leerkracht gerichte coachingsinterventie
- 4 bouwstenen
  A. Leerkracht Leerling Interactie Coaching (Koomen en Spilt, 2010-2016)
  B. Functionele interactieanalyse
  C. Begeleiden met beeld
  D. Synchroon beeldcoachen

Key2Teach; combinatie van coachingsmethoden

FASE 1: INZICHT

Leerkracht Leerling Interactie Coaching*

Functionele interactieanalyse

↓

Werkvraag, werkpunten & doelgedrag

FASE 2: VAARDIGHEDEN

keywords

↓

Synchroon Coachen

Begeleiden met Beeld

* interventie LLInC; Koomen & Spil, 2010-2016

Fase 1: Inzicht

Sessie 1	Interview	Kennismaken en afnemen leerkracht relatie interview
Sessie 2	Relatieprofiel	Terugkoppelen leerkracht relatieprofiel en uitleg interactie analyse
Sessie 3	Filmopname	Filmopname maken in de klas
Sessie 4	Werkvraag vaststellen	Bespreken interactie analyse en vertalen naar werkvraag, werkpunten, doelgedrag en keywords

Fase 2: Vaardigheden

Sessie 5	Coaching in de klas	Synchroon coachen in de klas met keywords
Sessie 6	Bespreken met beeld	Nabespreking synchroon coachen met beeld
Sessie 7	Coaching in de klas	Synchroon coachen in de klas met keywords
Sessie 8	Bespreken met beeld	Nabespreking synchroon coachen met beeld

Interventie: Leerkracht Leerling Interactie Coaching

1. Afname Leerkracht-relatie Interview
2. Terugkoppeling Leerkracht relatie profiel

Doel: verhaal uit het hoofd van de leerkracht halen en zichtbaar maken in profiel

LLInC: Relatiegerichte reflectie

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

bureaumind

Helma Koomen
h.m.y.koomen@uva.nl
&
Mirella van Minderhout
Info@bureaumind.nl
&
Jantine Spilt
jantine.spilt@kuleuven.be
&
Marieke van Eldert
mariekevaneldert@gmail.com

Leerkracht Relatie Interview

Vragen:

1. Zou u drie woorden kunnen noemen die de relatie tussen u en LEERLING typeren?

a. Zou u voor ieder woord een specifieke belevenis of gebeurtenis kunnen noemen, die dat woord verduidelijken?

2. Kunt u me vertellen over een specifiek moment waarop het echt 'klikte' tussen u en LEERLING?

a. Hoe voelde u zich?
b. Hoe denkt u dat LEERLING zich voelde?

3. Kunt u me nu vertellen over een specifiek moment waarop het volstrekt niet 'klikte' tussen u en LEERLING? (Vertel eens meer over wat er toen gebeurde)

a. Hoe voelde u zich?
b. Hoe denkt u dat LEERLING zich voelde?

(Pianta, 1999; Koomen & Lont, 2004)

Welke relatiewoorden zouden jullie noemen als je aan de casus van het begin denkt?

LRP: Profiel van de leerkracht leerling relatie

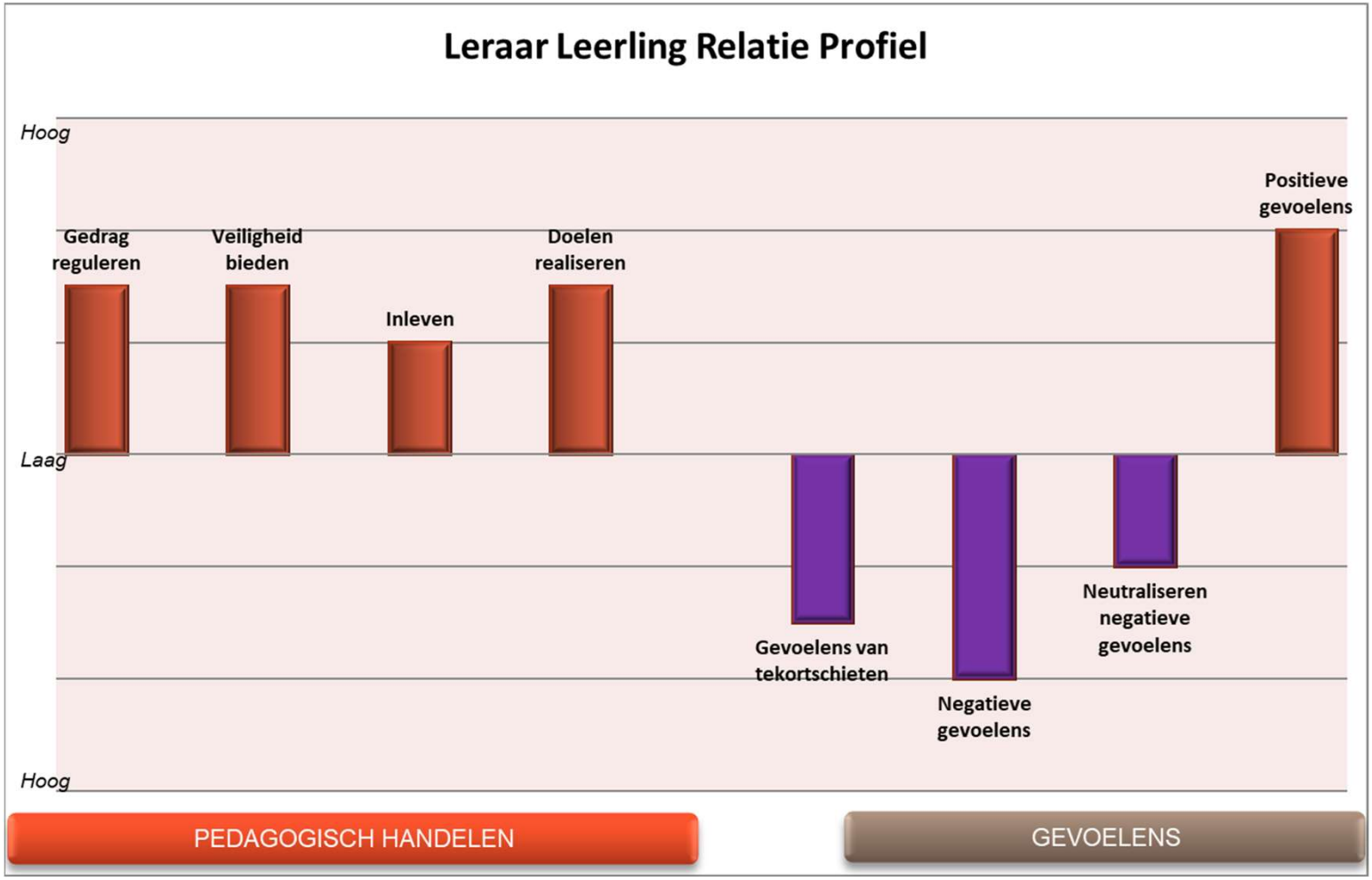

B: Interventie: Functionele interactieanalyse

1. Geïntegreerd ABC-schema

Doel: verhaal koppelen aan feitelijk gedrag van de leerkracht en leerling.

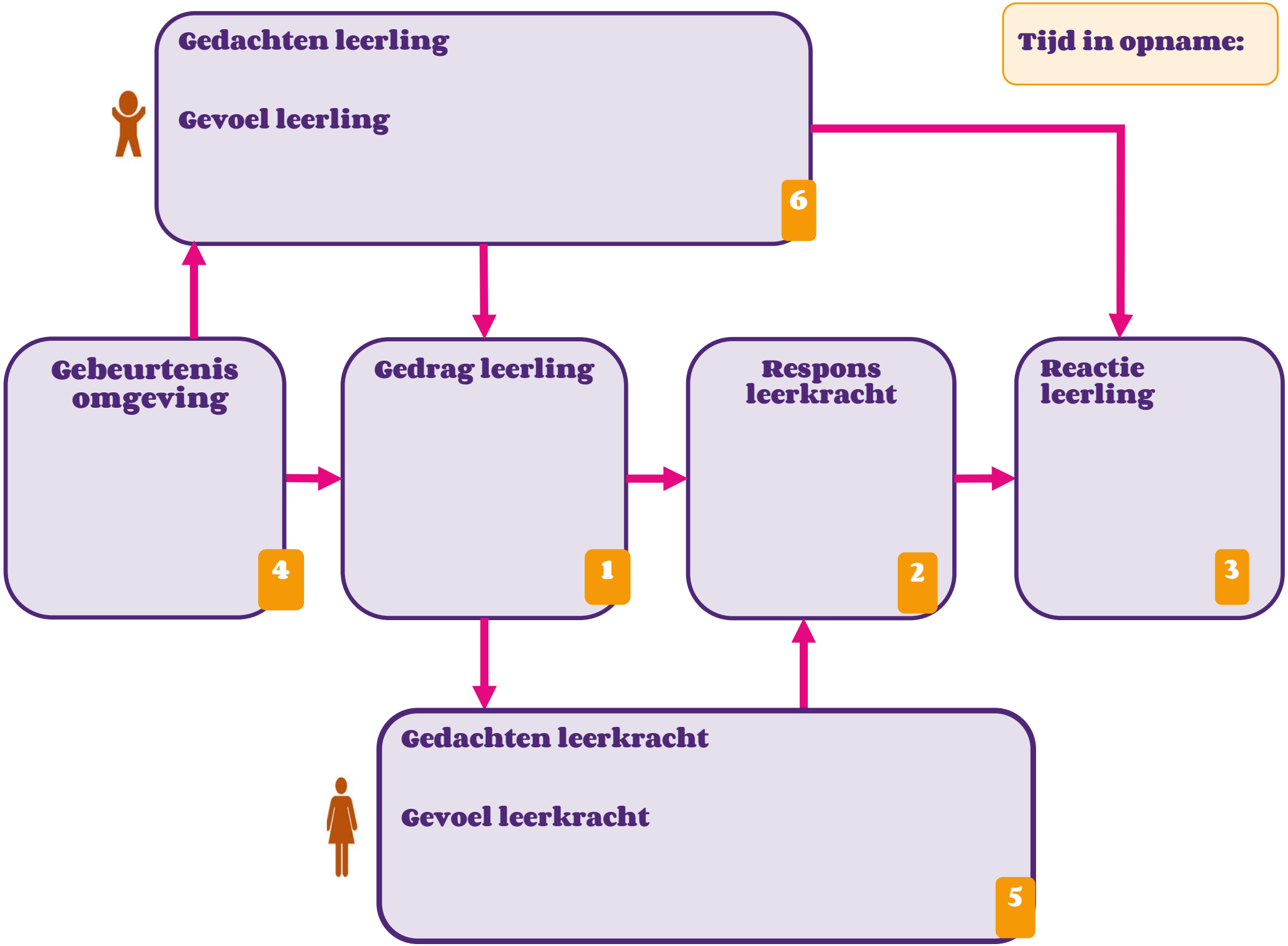
Tijd in opname:
Gedachten leerling
Gevoel leerling
6
Gebeurtenis omgeving
4
Gedrag leerling
1
Respons leerkracht
2
Reactie leerling
3
Gedachten leerkracht
Gevoel leerkracht
5

Stukje film

Tijd in opname:

Gedachten leerling: Waarom moet hij mij hebben? Hij ziet niet wat er gebeurt.

Gevoel leerling: machteloosheid. niet gezien worden.

6

Gebeurtenis omgeving

Twee leerlingen achter Jay trekken zijn aandacht door hem te roepen en uit te dagen.

4

Gedrag leerling

Jay zit omgedraaid en let niet op.

1

Respons leerkracht

‘Focus op je eigen werk, alsjeblieft. Anders zet ik je apart....

2

Reactie leerling

‘Wat the f*ck!. D. begint, waarom krijg ik altijd de schuld.

3

Gedachten leerkracht: Jay doet weer niet mee. Hij maakt weer problemen met andere leerlingen

Gevoel leerkracht: lichte ergernis/irritatie over Jay

5

C&D: Interventie: Begeleiden met beeld en Synchroon beeldcoachen

1. Werkvraag en doelgedrag
2. Keywords

Doel: oefenen van nieuwe vaardigheden.

Werkvragen vanuit eerdere trajecten

- 11 SO/SBO leerkrachten gecoacht middels Key2Teach
- Begeleider van de school (orthopedagoog, intern begeleider enz.) opgeleid als Key2Teach-coach
- Logboeken, video-opnames, dagelijkse metingen en vier keer uitgebreide meting

Werkvraag, werkpunten & keywords

Hoe kan ik ondanks de fysieke afstand beter aansluiten bij de nabijheid die de leerling nodig heeft?

1. Ik kijk de leerling aan. Look
2. Ik glimlach smile
3. Ik knik instemmen nod

- Hoe kan ik mijn handelen beter afstemmen op wat deze leerling nodig heeft?

  1. Dichtbij corrigeren / benadere klassikaal
  2. Perso prekken
  3. Veilig en ruimte geven in antwo den en reacties

Dichtbij

Bied ruimte

Resultaten

Regulier basisonderwijs (2013-2015)

- Leerlingen met gedragsproblemen en conflict
- Vragenlijsten en video opnames in de klas
- 103 leerkrachten en 103 focusleerlingen
- 1643 klasgenoten

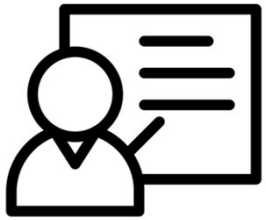

↑ Welzijn

↑ Competentie-gevoelens

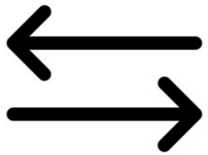

↓ Conflicten

↑ Nabijheid

↓ Hyperactiviteit

↓ Gedragsproblemen

↓ Conflicten

↓ Sociaal-emotionele problemen

(Hoogendijk et al., 2020[a], Hoogendijk et al., 2018, Hoogendijk et al, 2020[b])

Voorlopige Resultaten

Gespecialiseerd basisonderwijs (2020–2021)

Aspecten van	Verbetering mediaan Interventiefase t.o.v. Baselinefase	Verbetering mediaan Follow-up fase t.o.v. Interventiefase
Moeilijk gedrag	4 uit 11 leerkrachten	3 uit 7 leerkrachten
LKLL-relatie	5 uit 11 leerkrachten	3 uit 7 leerkrachten
Beroepsmatig welzijn	5 uit 11 leerkrachten	3 uit 7 leerkrachten

(Tick, Hoogendijk, Van der Brink, 2022)

Voorlopige Resultaten

Gespecialiseerd basisonderwijs (2020–2021)

- Verschillende docenten laten een ‘verslechtering’ zien op een van de gemeten constructen. Dit betreft vooral de afhankelijkheidsschaal.
- De effecten variëren dus nogal per docent, per thema en per item.
- Scores fluctueren erg gedurende de weken
- Docenten geven Key2Teach een 7,72 (SD=0,75)

Dus wat nemen we mee naar huis?

- Gedragsproblemen bij leerlingen zorgt voor veel negatieve gevolgen voor de leerling, leerkracht en klas.
- De leerkracht-leerling relatie vormt een belangrijke buffer tegen het verergeren van problemen.
- Een relatie is te omschrijven als een interactie tussen: (1) personen, (2) mentale beeld, (3) interactieprocessen en de (4)context.
- Interventies die gericht zijn op reflectie en aanleren nieuwe interactievaardigheden, zoals LLinC (Koom en Spilt, 2010-2016) en de multi-componenten coaching Key2Teach, helpen om de leerkracht-leerlingrelatie te verbeteren. Ook belangrijke aspecten van het welbevinden van leerkracht en leerling worden verbeterd.

Bedankt voor uw aandacht en deelname

Kirsten Hoogendijk

Orthopedagoog / onderzoeker
khoogendijk@yuliusonderwijs.nl

Yulius
VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEID

Key2Teach

Referenties

- Aloe, A. M., Shisler, S. M., Norris, B. D., Nickerson, A. B., & Rinker, T. W. (2014). A multivariate meta-analysis of student misbehavior and teacher burnout. Educational Research Review, 12, 30-44. https://doi.org/10.1016/j.edurev.2014.05.003
- Buyse, E., Verschueren, K., Verachtert, P., & Van Damme, J. (2009). Predicting school adjustment in early elementary school: Impact of teacher-child relationship quality and relational classroom climate. The Elementary School Journal, 110, 119-141. https://doi.org/10.1086/605768
- Cornelius-White, J. (2007). Learner-centered teacher-student relationships are effective: A meta-analysis. Review of Educational Research, 77(1), 113-143. https://doi.org/10.3102/003465430298563
- Doumen, S., Verschueren, K., Buyse, E., Germeijs, V., Luyckx, K., & Soenens, B. (2008). Reciprocal relations between teacher-child conflict and aggressive behavior in kindergarten: A three-wave longitudinal study. Journal of Clinical Child & Adoloscent Psychology, 37(3), 588-599. https://doi.org/10.1080/15374410802148079
- Endedijk, H., Breeman, L., Lissa, C., Hendrickx, M., Boer, L., & Mainhard, T. (2022). The teacher's invisible hand: A meta-analysis of the relevance of teacher-student relationship quality for peer relationships and the contribution of student behavior. Review of Educational Research, 92(3), 370-412. https://doi.org/10.3102/00346543211051428
- Hoogendijk, K., Tick, N. T., Hofman W. H. A., Windig, R. J., Holland, J. G., Severiens,S. E., Vuijk, P., Van Veen, A. F. D. (2022). The impact of teachers' self-efficacy and classroom externalizing problem behaviours on emotional exhaustion: Between- and within-person associations. Current Psychology. https://doi.org/10.1007/s12144-022-03319-0
- Hoogendijk, C., Holland, J. G., Tick, N. T., Hofman, W. H. A., Severiens, S. E., Vuijk, P., Maras, A., & Van Veen, A. F. D. (2020a). Effect of Key2Teach on Dutch teachers' relationships with students with externalising problem behaviour: A randomized controlled trial. European Journal of Psychology of Education, 35(1), 111-135. https://doi.org/10.1007/s10212-019-00415-x
- Hoogendijk, C., Tick, N., Holland, J., Hofman, W. H. A., Severiens, S., Vuijk, P., & Van Veen, A. F. D. (2020b). Effects of Key2Teach on students' externalising and social-emotional problem behaviours, mediated by the teacher-student relationship. Emotional and behavioural difficulties, 25(3-4), 304-320. https://doi.org/10.1080/13632752.2020.1858259
- Koomen, H. M., & Spilt, J. L. (2010-2016). LLInC training manual. Unpublished manuscript, Department of Child Development and Education. Amsterdam, The Netherlands: Universiteit van Amsterdam.
- Kosir, K., & Tement, S. (2014). Teacher-student relationship and academic achievement: A cross-lagged longitudinal study on three age groups. European Journal of Psychology of Education, 29(3), 409-428. https://doi.org/10.1007/s10212-013-0205-2
- Mashburn, A. J., Hamre, B. K., Downer, J. T., & Pianta, R. C. (2006). Teacher and classroom charactersitics associated with teachers' ratings of prekindergartners' relationships and behaviors. Journal of Psychoeducational Assessment, 24(4), 367-380. https://doi.org/10.1177/0734282906290594
- Mikami, A. Y., Griggs, M. S., Reuland, M., & Gregory, A. (2012). Teacher practices as predictors of children's classroom social preference. Journal of School Psychology, 50(1), 95-111. https://doi.org/10.1016/j.jsp.2011.08.002
- Pianta, R. C. (1999). Enhancing relationships between children and teachers. Washington DC: American Psychological Association.
- Pianta, R. C., Hamre, B. K., & Stuhlman, M. (2003). Relationships between teachers and children. In W. Reynolds, & G. Miller, Handbook of Psychology (pp. 199-234). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.Roorda, D. L., Koomen, H. M., Spilt, J. M., Thijs, J. T., & Oort, F. J. (2013). Interpersonal behaviors and complementarity in interactions between teachers and kindergartners with a variety of externalizing and internalizing behaviors. Journal of School Psychology, 51(1), 143-158. https://doi.org/10.1016/j.jsp.2012.12.001
- Spilt, J., Koomen, H. M., & Thijs, J. T. (2011). Teacher wellbeing: The importance of teacher-student relationships. Educational Psychology Review, 23(4), 457-477. https://doi.org/10.1007/s10648-011-9170-y
- Stipek, D., & Miles, S. (2008). Effects of aggression on achievement: Does conflict with the teacher make it worse? Child Development, 79(6), 1721-1735. https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2008.01221.x
- Tick, N.T., Hoogendijk, K., & van den Brink, F. (2023). Eindrapportage Key2Teach-Speciaal. https://www.nro.nl/sites/nro/files/media-files/eindrapport_-_Key2Teach-speciaal.pdf
- Van den Brink, F., & Tick, N. (2020). The challenge of a complex diversity. Difficult student behavior, teachers' sense of inefficacy and emotional exhaustion in primary special education. Orthopedagogiek: Onderzoek en Praktijk, 59(6), pp. 279-293.
- Van Veen, A., Koomen, H. M., Spilt, J. L., Holland, J. G., Hoogendijk, C., Clements, W., Reith, M., Scheltens, J., Faber, F., Hebels, C., Tick, N. T., & Vuijk, P. (2015). Key2Teach, Multi-Method Coaching: trainingshandleiding. Amsterdam, The Netherlands: Inholland University of Applied Sciences.